

N:o 23.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 23 April 1881.
— — — — Andra Kammaren den 25 — —

*Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna
under riksstatens Åttonde hufvudtitel.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 12 och Memorial N:o 42.)

S. A. K.

I afseende å Attonde hufvudtiteln, innefattande anslagen till *Ecklesiastik-departementet*, hafva vid innevarande riksmöte ifrågakommit de förändringar, hvilka här nedan omförmälas.

Riksarkivet.

1:o. Under denna anslagstitel har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till fortsatt *utgifvande i tryck* af sådana, i Riksarkivet och andra samlingar befintliga *skrifter och andra handlingar, som voro af vigt för fäderneslandets historia*, måtte såsom reservationsanslag under Riksarkivets stat uppföras 3,000 kronor.

Då hvad i statsrådsprotokollet blifvit till stöd för denna nådiga framställning anfördt synts Riksdagen innebära giltiga skäl för beviljande af

Bih. till Riksd. Prot. 1881. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 7 Häft.

medel till ifrågavarande ändamål, har Riksdagen icke tvekat att anvisa det äskade beloppet; men när den förebragta utredningen gifvit vid handen, att de anslag, hvilka under föregående statsregleringsperioder varit för enahanda ändamål beviljade, understundom af uppgifven anledning icke kunnat under den afsedda tiden användas, samt liknande förhållanden väl kunna tänkas för framtiden inträffa, har Riksdagen ansett beloppet böra åtminstone tills vidare endast på extra stat uppföras, helst någon olägenhet derigenom icke torde uppstå, då Riksdagen icke läser komma att undandraga sig att fortfarande bevilja de medel, som finnas för behofvets tillgodoseende erforderliga.

På grund häraf har förevarande nådiga framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att till fortsatt utgifvande i tryck af sådana i Riksarkivet och andra samlingar befintliga skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia, på extra stat för år 1882 beviljats ett belopp af 3,000 kronor.

Kleresistaten.

2:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit har för den kontraktsprosten i Ölands norra kontrakt tillkommande årliga ersättning till belopp af 12 kronor 79 öre, för *prostetunna för Borgholms pastorat*, anslaget till kleresistaten blifvit med 13 kronor förhöjdt.

3:o. Sedan 1875 års Riksdag, med bifall till derom gjord nådig framställning, anvisat ett extra anslag af 20,000 kronor, att användas till uppförande af kyrka och anläggning af begravningsplats samt inköp af predikantboställe för en kapellförsamling i nordvestra delen af Pajala pastorat, samt Eders Kongl. Maj:t den 23 Mars 1877 förordnat, bland annat, att inom berörda del af ifrågavarande pastorat skulle bildas ett kapellag, benämndt *Tärendö kapellförsamling*, som komme att utgöras af åtta namngifna byar jemte de hemman, som kunde komma att inrättas och vore så belägna, att de lämpligen kunde till kapellaget förläggas, hade, på sätt statsrådsprotokollet gifvit vid handen, domkapitlet i Hernösand i skrifvelse den 21 April 1880, med förmälan att kyrka dämera vore uppförd i Tärendö by, hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, bland annat, att, då Pajala församlings kyrkoherde icke kunde medhinna att bestrida någon tienstgöring i Tärendö, ett årligt belopp af 1,500 kronor måtte beviljas såsom bidrag af allmänna medel till aflöning åt särskild predikant i nämnda kapellförsamling.

I anledning häraf hade, efter nådig remiss, Kammarkollegium och

Statskontoret afgifvit underdånigt utlåtande och dervid, under erinran att inbyggarna i berörda byar åtagit sig att jemte deltagande i pastoratets gemensamma utskylder bidraga till kapellpredikantens aflöning med en kubikfot korn af hvarje hemmansdel, i underdånighet tillstyrkt, att Eders Kongl. Maj:t måtte hos Riksdagen göra nådig framställning om anvisande på kleresistatens anslag af 1,500 kronor för att, intill dess kapellborna förmådde sjelfva bestå erforderlig aflöning, under vilkor af förberörda bidrags utgörande, utgå till lön åt en kapellpredikant i Tärendö kapell af Pajala socken, äfvensom att detta belopp måtte, så länge befattningen icke kunde med ordinarie innehafvare besättas, i mån af behof användas till aflönande af vikarie eller till arfvode åt den prestman inom orten, som af domkapitlet blefve förordnad att jemte egen syssla uppehålla tienstgöringen inom kapellaget; och har Eders Kongl. Maj:t, på grund af hvad sålunda förekommit, äskat att å anslaget till kleresistaten måtte uppföras ett belopp af 1,500 kronor, att för en *kapellpredikantstjenst i Tärendö* användas på sätt och under vilkor, som nyss är nämndt, Kammarkollegium och Statskontoret föreslagit.

För Riksdagen vill det visserligen synas som om förevarande utgift skulle kunna bestridas af presterskapets löneregleringsfond, hvilken dertill torde lemna god tillgång; men då erforderlig utredning för denna frågas bedömande nu icke förelegat, samt angeläget torde vara att intilldess sådan utredning kan åstadkommas medel icke må saknas för aflönande af kapellpredikant i Tärendö, har Riksdagen ansett det äskade beloppet böra för nästkommande år på extra stat anvisas.

På grund häraf har förevarande nådiga framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen — under anhållan, det Eders Kongl. Maj:t täcktes efter behörig utredning taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke för nu ifrågavarande och liknande ändamål erforderliga medel för framtiden må kunna utgå från presterskapets löneregleringsfond — på extra stat för år 1882 anvisat och ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 1,500 kronor, att under samma år på föreslaget sätt och under uppgifna vilkor användas för en kapellpredikantstjenst i Tärendö.

Universiteten.

4:o. Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit har Riksdagen beviljat förhöjning i anslagen till bokinköp för *universitetsbiblioteket i Upsala* med 4,800 kronor och för *universitetsbiblioteket i Lund* med 5,000 kronor.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

5:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit har till anskaffande och underhåll af apparater och reagentier för Karolinska mediko-kirurgiska institutets *kemiska laboratorium* beviljats ett årligt anslag af 1,500 kronor.

6:o. Jemväl i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen till anskaffande af *materiel för undervisningen i klinisk medicin* vid Karolinska institutet beviljat ett årligt anslag af 500 kronor.

Allmänna läroverken.

7:o. Enär af en inom Ecklesiastikdepartementet uppgjord beräkning öfver de belopp, som för de å stat uppförda lärarebeställningar vid allmänna läroverk, hvilkas innehafvare vore till *uppflyttning i högre lönegrad* berättigade, borde enligt de för sådan uppflyttning fastställda grunder från och med år 1882 utgå utöfver de för innevarande år anvisade lönemedel, framginge att för ifrågavarande behof erfordrades en tillökning i det nuvarande läroverksanslaget med 45,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t äskat höjning med nämnda belopp af ifrågavarande anslag; och har Riksdagen härtill lemnat bifall.

8:o. Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t i ämnet föreslagit, har Riksdagen dels till fortsatt *utvidgning af Göteborgs realläroverk* beviljat en förhöjning af anslaget till de allmänna läroverken med 8,050 kronor och dels medgifvit att ytterligare en adjunktslön må, då Eders Kongl. Maj:t pröfvar sådant lämpligt, öfverflyttas från det å båda linierna fullständiga läroverkets i Göteborg stat till staten för realläroverket.

9:o. Då profärsinstitutionens uppehållande och ändamålsenliga utveckling otvifvelaktigt är för undervisningens fortskridande förbättring vid de allmänna läroverken af högsta vikt, har Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, till förhöjning af de till *praktisk utbildning af blifvande elementarlärare* anslagna medel, på anslaget till allmänna läroverken uppfört ytterligare 5,500 kronor.

10:o. I nådig proposition till Riksdagen 1878 föreslog Eders Kongl. Maj:t att, för beredande af *löneförbättring samt extra arfvoden åt teckningslärare* vid de allmänna läroverken, anslaget till dessa läroverk måtte ökas

med 17,600 kronor. Häraf voro 11,600 kronor afsedda till löneförbättring och återstoden, 6,000 kronor, till extra arfvoden. Sistnämnda belopp var beräknadt att betäcka kostnaderna för sådan tjenstgöring, som ålades teckningslärare utöfver den normala tjenstgöringstiden af 15 timmar i veckan vid högre läroverk, 8 vid femklassigt och 5 vid treklassigt läroverk. Utöfver nämnda antal timmar skulle nemligen läraren vara pliktig att mot särskildt arfvode åtaga sig så många timmars tjenstgöring, som undervisningen kräfde, dock att sådan tjenstgöring, för hvilken särskildt arfvode skulle utgå, icke utan Eders Kongl. Maj:ts tillstånd skulle få åläggas eller medgifvas teckningslärare utöfver 5 timmar i veckan vid högre läroverk, 3 timmar vid femklassigt och 2 timmar vid treklassigt läroverk. Arfvodet för extra tjenstgöringen skulle så beräknas, att för hvarje timme i veckan under helt läsår lärare vid tre- och femklassiga läroverk äfvensom lärare i första och andra lönegraderna vid högre läroverk skulle erhålla 75 kronor samt lärare i högsta lönegraden vid sistnämnda läroverk 100 kronor, hvarigenom extra arfvodet skulle i det närmaste komma att motsvara aflöningen för den normala tjenstgöringstiden. Riksdagen, som fann detta förslag vara af billighet och rättvisa påkalladt samt stå i närmaste öfverensstämmelse med de i underdånig skrifvelse den 23 Maj 1877 af Riksdagen uttalade åsigt, anvisade för ifrågasvarande ändamål de föreslagna beloppen.

Till följd af i statsrådsprotokollet angifna förändrade förhållanden hade emellertid det för extra arfvoden beräknade beloppet 6,000 kronor befunnits alldeles otillräckligt och, då aflöningen ingalunda öfverstege skäligen anspråk samt en inskränkning af undervisningstimmarne i teckning skulle vara till stor skada för detta undervisningsämne, vore derföre en förhöjning af det hittills varande anslaget af vigt.

Det erforderliga beloppet af förhöjningen skulle, enligt en i statsrådsprotokollet meddelad beräkning, hvilken grundats på förhållandena under nästförflutna läsår, uppgå till 12,450 kronor; men då denna summa, vid det förhållande att åtskilliga läroverk ännu icke hade hela det antal undervisningstimmar i teckning, som för teckningsundervisningens ordnande enligt gällande bestämmelser synts komma att erfordras, sannolikt icke blefve tillräcklig för år 1882 och framgent, vore rådligast att, på det anslaget måtte kunna motsvara det verkliga behovet, den ifrågasatta förhöjningen upptoges till något högre belopp; och har Eders Kongl. Maj:t, på grund af hvad sålunda förekommit, föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnaderna för extra arfvoden åt teckningslärare enligt fastställda grunder, höja anslaget till de allmänna läroverken med 15,000 kronor.

Enär den sålunda äskade anslagstillökningen synts vara behöflig för tillämpning af Riksdagens redan gjorda medgifvande i fråga om tecknings-

lärares aflöning, har till bestridande af kostnaderna för extra arfvoden åt teckningslärare vid de allmänna läroverken, anslaget till dessa läroverk blifvit med 15,000 kronor förhöjdt.

Seminarier för bildande af lärarinnor.

11:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit har, för de vid det högre lärarinneseminarier anstälde lärares och lärarinnors *upplyftning i högre lönegrad* enligt gällande grunder, anslaget till detta läroverk blifvit med 5,000 kronor förhöjdt.

Pedagogier och folkskolor.

12:o. Med anmälan, att Köpings stads invånare å allmän rådstuga den 22 December 1879 beslutit, att det anslag af 56 kronor 25 öre, som dittills årligen utgått af stadskassan såsom lönebidrag åt rektor vid stadens pedagogi, skulle med nämnda års utgång upphöra att af stadens medel utbetalas, hade, på sätt i statsrådsprotokollet blifvit meddeladt, domkapitlet i Vesterås uti underdånig skrifvelse den 5 April 1880 hemställt, att åt bemälda rektor måtte beredas erforderlig lönefyllnad af statsmedel.

I detta ärende hade Statskontoret afgifvit utlåtande och dervid dels meddelat att, på sätt ett domkapitlets skrifvelse bilagdt transsumt af gällande stat för nämnda pedagogi äfven utvisade, för rektor derstädes vore under rubrik »inom kolumn specificerade inkomster» upptagna, bland annat, omförmälda nu indragna 56 kronor 25 öre från stadens kassa, hvilket belopp, enligt en af magistraten lemnad utredning angående uppkomsten af denna aflöningsförmån, utgjort ersättning för upphörda så kallade socknegångs-penningar, dels vidare anfört, hurusom ifrågavarande lönebidrag af staden blifvit för pedagogien anvisadt under en tid, då andra bestämmelser rörande lärares aflöning voro gällande än de, som på senare tider vunnit tillämpning, samt att statsverket numera i allmänhet bestrede lärarnes hela aflöning så väl vid pedagogierna som de allmänna läroverken, under det att kommunerna sjelfva bekostade lokaler för läroverken jemte boställsrum för rektor, och att något skäl ej förefunnes, hvarför staden Köping fortfarande skulle böra vidkännas särskildt bidrag för rektors aflönande.

I öfverensstämmelse med hvad Statskontoret tillika hemställt har Eders

Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, för beredande af lönefyllnad till belopp af 56 kronor 25 öre åt rektor vid pedagogien i Köping, i stället för omförmälda, numera af staden indragna lönebidrag, ett motsvarande belopp, jemnadt till 57 kronor, måtte uppföras å anslaget till pedagogier och folkskolor.

Ehuru väl icke genom förestående utredning synes vara fullt ådagalagdt, att Köpings stads invånare haft laglig rätt att indraga omförmälda, från äldre tider af stadskassan utgående lönebidrag till rektor vid dervarande pedagogi, har Riksdagen likväl, i betraktande af beloppets obetydlighet och då pedagogierna äro ifrågasatta att i en snar framtid helt och hållet upphöra, funnit sig kunna förevarande framställning bifalla; och har alltså för ifrågavarande ändamål ett belopp af 57 kronor blifvit på anslaget till pedagogier och folkskolor uppfördt.

Folkundervisningen.

13:o. Med anledning deraf att, enligt en inom Ecklesiastikdepartementets afdelning för folkskoleärenden uppgjord beräkning, för den *uppflyttning i högre lönegrad*, som tillkomme vid *folkskolelärareseminarieerna* anstälde *rektorer* och *adjunkter*, erfordrades från och med år 1882 ett belopp af 4,500 kronor utöfver hvad förut blifvit för detta ändamål anvisadt, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att för lärares vid nämnda seminarier uppflyttning i högre lönegrad enligt gällande grunder anslaget till samma seminarier måtte ökas med omförmälda belopp; och har Riksdagen härtill lemnat bifall.

14:o. Under titel »*Lönетillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor*» är i nu gällande riksstat uppfördt ett förslagsanslag å 2,282,000 kronor.

Vid undersökning af förslagsanslagen under förevarande hufvudtitel, har Riksdagens uppmärksamhet fästats derpå, att utgifterna å nu ifrågavarande anslag, hvilka redan år 1878 uppgingo till 2,343,347 kronor 61 öre, år 1879 ökats till 2,418,681 kronor 6 öre. Huru förhållandet under år 1880 gestaltat sig, är ännu icke känt, men då visserligen icke någon minskning uti denna utgift kan med oförändrade bestämmelser rörande lönетillskottens belopp och villkoren för deras åtnjutande påräknas, har Riksdagen ansett sig böra vidtaga en höjning i anslagets beräkning, helst detta anslag kommer att ytterligare tagas i anspråk i anledning af senaste Riksdags beslut i fråga om lönетillskott åt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, för hvilket ändamål anslaget då endast höjdes med 22,000 kronor.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts, har förslagsanslaget till »lönетillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor» blifvit i 1882 års riksstat uppfördt med 2,450,000 kronor och alltså höjts med 168,000 kronor.

15:o. I anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om bidrag till aflönande af *lärare i slöjd vid folkskolorna* anvisade 1877 års Riksdag å ordinarie stat ett anslag af 15,000 kronor att användas till understöd, med 75 kronor till hvarje skola, åt sådana församlingar, som på lämpligt sätt beredde i skolåldern varande barn undervisning i slöjd.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet blifvit meddeladt, hade emellertid under år 1880, då antalet skolor, för hvilka församlingarne ansetts berättigade till dylikt understöd, uppgått till 234, understöd ej kunnat beviljas till högre belopp än 64 kronor för hvarje skola. En tillökning i anslaget vore sålunda behöflig för att bereda fullt understöd för redan inrättade slöjdskolor; och då under tre år redan 234 slöjdskolor bildats, eller i medeltal omkring 80 skolor för hvarje år, samt efter denna beräkning hela antalet under år 1882 komme att uppgå till omkring 400, skulle, för att bereda dem understöd efter fastställda grunder, erfordras ett anslag af 30,000 kronor. Enär likväl någon säker beräkning i detta hänseende ej kunde uppgöras, har Eders Kongl. Maj:t ansett anslaget för närvarande ej böra höjas till mer än 25,000 kronor, hvilket belopp likväl borde anvisas såsom förslagsanslag, så att visshet måtte förefinnas derom, att understöd till bestämda belopp kunde beredas församlingarne.

På grund af hvad sålunda förekommit och då undervisningen i slöjd med ständigt stigande intresse omfattas, har i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit det såsom bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna beviljade ordinarie anslag af 15,000 kronor blifvit förhöjdt med 10,000 kronor, samt detta anslag till sammanlagdt belopp af 25,000 kronor uppförts såsom förslagsanslag.

Medicinalstyrelsen och dithörande stater.

16:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen, med godkännande af den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikären den 5 sistlidne Januari upptagna aflönings- och utgiftsstat för *farmaceutiska institutet*, måtte för tillämpning deraf bevilja en höjning af institutets ordinarie anslag med 10,975 kronor, äfvensom medgifva, att vilkoren för vederbörande löntagares skyldighet att vid tjänstledighet afstå tjänstgöringspenningarne till vikarie finge af Eders Kongl. Maj:t bestämmas.

Den föreslagna nya staten var af följande lydelse:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa kronor.
En lärare i kemi och farmaci	3,500	1,000	4,500
<i>Ann.</i> Om läraren tillika innehar annan tjänst, minskas lönen med 1,000 kronor.			
En lärare i naturalhistoria och farmakognosi.....	3,000	1,000	4,000
<i>Ann.</i> Om läraren tillika innehar annan tjänst, minskas lönen med 1,000 kronor.			
Arfvode åt en lärare i fysik	—	—	1,200
» » » » i författningskunskap	—	—	300
» » assistenter	—	—	1,500
» » föreståndaren	—	—	500
Lön åt en vaktmästare	800:	—	—
Hyresmedel åt d:o	400:	—	1,200
Laboratorium, instrument, samlingar, böcker	—	—	1,800
Ved, kol, gas, vatten och diverse	—	—	2,000
Hyra till Apotekaresocieteten	—	—	2,600
Summa	—	—	19,600

Då 600 kronor af nämnda slutsumma voro beräknade att utgöras genom elevernas terminsafgifter, återstodo 19,000 kronor, hvaraf redan 7,025 kronor funnes på ordinarie stat för institutet uppförda. Således skulle till den föreslagna nya statens fyllande erfordras ett ordinarie anslag af högst 11,975 kronor, men, så länge läraren i naturalhistoria och farmakognosi, såsom nu vore händelsen, tillika innehade annan befattning, allenast 10,975 kronor. Enär det extra anslag, som institutet för närvarande åtnjöte, uppginge till 7,575 kronor, komme den verkliga utgiftstillökningen för närvarande att utgöra 3,400 kronor.

I följande hänseenden har förestående stat gifvit anledning till erinranden. Till en början hafva tjänstgöringspenningarne för de båda lärarne, i hvilkas aflöning sådana ingå, synts upptagna till allt för ringa belopp i förhållande till lönerna. Den här föreslagna proportionen är nemligen, enligt hvad Riksdagen kunnat finna, för tjensteinnehafvarne fördelaktigare, än som vid senare årens löne regleringar i allmänhet iakttagits, och lämpligheten af

en sådan anordning har synts tvifvel underkastad, då ifrågavarande lärare skulle ega en rättighet, som öfrige tjänstemän, hvilka fått sina löner reglerade, i allmänhet sakna, nemligen att innehafva annan tjenst mot afdrag å lönen af blott 1,000 kronor, huru hög aflöning för annan befattning än må åtnjutas.

Vid flertalet under senare åren fastställda löneregleringar hafva tjänstgöringspenningarne upptagits till vid pass en tredjedel af aflöningens hela belopp; och har Riksdagen i närmaste öfverenstämmelse härmed ansett, att i förevarande stat aflöningen borde bestämmas för läraren i kemi och farmaci till lön 3,000 kronor och tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, samt för läraren i naturallistoria och farmakognosi till lön 2,700 kronor och tjänstgöringspenningar 1,300 kronor. På sådant sätt vinnes den fördel, att tjänstgöringspenningarne lemna bättre tillgång till godtgörande af vikarie under ordinarie tjänsteinnehafvares tjänstledighet.

Vidare har Riksdagen icke kunnat godkänna förslaget derom, att vaktmästaren skulle erhålla i lön 800 kronor och hyresmedel 400 kronor. Anledningen till detta förslag är, enligt hvad statsrådsprotokollet gifvit vid handen, att vaktmästarens nuvarande bostad vid institutet vore för uppgifvet ändamål behöflig, hvarföre han borde i ersättning erhålla nyssnämnda belopp af 400 kronor till hyra af annan lägenhet, helst i samma gård, hvartill utväg förmålts skola finnas.

Denna omständighet har emellertid icke synts Riksdagen innebära giltig anledning att i förevarande fall fastställa vaktmästare aflöningen så olika mot hvad vid andra regleringar egt rum. Vid dessa har nemligen i allmänhet aflöningen bestämts för förste vaktmästare till lön 800 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor samt för öfrige vaktmästare till lön 500 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor, jemte ett ålderstillägg å 100 kronor, allt med afdrag å lönen af 150 kronor, så vida fri bostad är med anställningen förenad. Då vid farmaceutiska institutet blott skulle finnas *en* vaktmästare, har Riksdagen ansett aflöningen för denne böra bestämmas till lön 650 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor med föreskrift tillika att, om vaktmästaren i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

Till följd af sistnämnda ändring kommer den föreslagna statens slutsumma att utgöra 19,350 kronor eller 250 kronor mindre än Eders Kongl. Maj:t beräknat, hvadan den af Eders Kongl. Maj:t med 10,975 kronor äskade höjningen af institutets ordinarie anslag bör med motsvarande belopp nedsättas och alltså upptagits till 10,725 kronor.

Slutligen har Riksdagen ansett att, i likhet med hvad vid flertalet löneregleringar egt rum, föreskrift borde meddelas derom, att tjänstgörings-

penningarna för de båda lärare, hvilka skulle med dylika förses, skola vid tjänstledighet afstås till vikarie.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts, har Riksdagen, med godkännande af härhos bilagda stat för farmaceutiska institutet (Bil. Litt. A.), för dess tillämpning beviljat en höjning af institutets ordinarie anslag med 10,725 kronor samt förklarar, att tjänstgöringspenningarna för de båda lärare, i hvilkas aflöning sådana ingå, skola vid tjänstledighet afstås till vikarie.

Öfriga ordinarie anslag.

17:o. Samtliga under åttonde hufvudtiteln för närvarande uppförda ordinarie anslag, uti hvilka någon ändring icke blifvit här ofvan vidtagen, hafva bestämts till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro upptagna; dock att för jemnande af hufvudtitelns slutsumma förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. blifvit med 349 kronor förhöjdt.

I afseende å tillfälliga behof, hänförliga till åttonde hufvudtiteln, hafva följande anvisningar ifrågakommit:

Domkapitlens expeditioner.

18:o. Enär för att bereda tjänstemännen vid domkapitlens expeditioner, i afseende å hvilka något löneruleringsförslag, grundadt på fullständig utredning, ännu ej kunnat framläggas, *tillfällig löneförbättring* under nästkommande år, i likhet med föregående år, erfordrades anslag till oförändradt belopp, har Eders Kongl. Maj:t för berörda ändamål på extra stat för år 1882 äskat 3,716 kronor; varande denna nådiga framställning af Riksdagen bifallen.

Universiteten.

19:o. Då de vid universiteten inrättade *seminarier för språkvetenskap*, för hvilka under flera år beviljats understöd af statsmedel, fortfarande visat sig utöfva en gagnande verksamhet, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riks-

dagen att till dessa anstalter äfven för år 1882 bevilja extra anslag till samma belopp, som hittills årligen utgått, nemligen till det språkliga seminariet i Upsala 3,000 kronor och till det i Lund 2,950 kronor; och har Riksdagen de sålunda äskade anslagsbeloppen för nämnda år beviljat.

20:o. I enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t begärt, har Riksdagen på extra stat för år 1882 anvisat till *universitetsbyggnaden i Upsala* 120,000 kronor, och till *universitetsbyggnaden i Lund* 50,000 kronor.

21:o. Vid de två senaste riksdagarne hafva beviljats extra anslag å 1,500 kronor för anställande vid den *astronomiska institutionen i Lund* af särskilda observationer, afsedda att främja ett vetenskapligt företag, hvartill åtskilliga observatorier i Europa och Amerika bidrage; och har Riksdagen, då för utförande af omförmälda undersökningar beräknats en tid af fem år och en kostnad af 7,500 kronor, i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, till omförmälda observationers fortsättande för år 1882 anvisat ett extra anslag af 1,500 kronor.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

22:o. I likhet med hvad för innevarande år egt rum, har Riksdagen, på sätt Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit, till arfvode åt en *amanuens vid Karolinska mediko-kirurgiska institutets gynkologiska klinik* på extra stat för år 1882 anvisat ett belopp af 900 kronor.

Allmänna läroverken.

23:o. På sätt under flera föregående år egt rum och i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t jemväl för nästkommande år äskat, har Riksdagen för år 1882 beviljat ett extra anslag af 6,000 kronor, att af Eders Kongl. Maj:t disponeras till *stipendier åt lärare i främmande lefvande språk* vid de allmänna läroverken för att i utlandet studera tyska, franska och engelska språken.

24:o. Med bifall till i ämnet gjord nådig framställning, anvisade senast församlade Riksdag för innevarande år ett extra anslag af 50,000 kronor till *arfvoden åt extra lärare vid de allmänna läroverken*. Af i statsrådsprotokollet angifna skäl har Eders Kongl. Maj:t emellertid ansett, att det belopp, som alltså för år 1881 beräknats vara behöfligt utöfver det å ordi-

narie stat uppförda anslaget till extra lärare, skulle kunna för år 1882 utan väsentlig skada för undervisningen minskas med 10,000 kronor; och har, i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t på grund häraf föreslagit, Riksdagen till arfvoden åt extra lärare vid de allmänna läroverken på extra stat för år 1882 anvisat 40,000 kronor.

Folkundervisningen.

25:o. Till uppförande af en byggnad, innehållande *gymnastiksal m. m. för folkskolelärarinneseminariet i Skara* har Riksdagen, på sätt Eders Kongl. Maj:t äskat, för år 1882 anvisat ett extra anslag af 12,000 kronor.

26:o. I anledning af derom inom Riksdagen väckt förslag har Riksdagen till uppförande i *Falu* stad af nödiga byggnader för det derstädes upprättade *folkskolelärarinneseminariet* beviljat ett anslag af 62,000 kronor, deraf 30,000 kronor anvisats att under år 1882 utgå.

De tekniska läroverken.

27:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för beredande af tillgång till understöd åt *lägre tekniska yrkesskolor*, i stället för det tillförene anvisade anslaget å 20,000 kronor till understöd åt tekniska afton- och söndagsskolor, å extra stat för år 1882 anslå ett belopp af 25,000 kronor.

Hvad i statsrådsprotokollet blifvit anfördt om behovet af ökad anslagsbelopp för befrämjande af den undervisning, som med de tekniska afton- och söndagsskolorna afses, äfvensom af medel till statsbidrag åt sådana i samband med dem stående läroanstalter, hvilkas särskilda ändamål skulle vara att befordra arbetsskickligheten i vissa industrigrenar, har synts Riksdagen väl förtjent af afseende och har alltså förevarande nådiga framställning vunnit Riksdagens bifall.

Farmaceutiska institutet.

28:o. Enär behovet af anskaffande utaf *ny ångpanna och värmeledning* för Farmaceutiska institutets behof blifvit af vederbörande vitsordadt,

har Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, för ifrågakvarande ändamål på extra stat för år 1882 anvisat 1,956 kronor.

Veterinärundervisningen.

29:o. Då för uppehållande af undervisningen vid *Veterinärinrättningen i Skara* erfordrades, på sätt inrättningens direktion anmält, anslag till samma belopp, som förut dertill utgått, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att jemväl för år 1882 ett extra anslag af 12,900 kronor måtte för berörda ändamål anvisas; varande denna nådiga framställning af Riksdagen bifallen.

Vetenskapsakademien.

30:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit har Riksdagen, för underhåll af den *zoologiska stationen vid Kristineberg* i Göteborgs och Bohus län samt för främjande af arbetena vid densamma, för år 1882 å extra stat beviljat ett belopp af 2,000 kronor att ställas till Vetenskaps-Akademiens förfogande.

Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-akademien.

31:o. I öfverenstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit har Riksdagen på extra stat för år 1882 anvisat *till* arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-Akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening vid samlingarnes offentliga förevisning 4,000 kronor; *till* undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m. 3,200 kronor; och *till* utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m. 2,000 kronor.

Musikaliska akademien.

32:o. På sätt af statsrådsprotokollet inhemtats, hade Öfverintendents-embetet i underdånigt memorial den 4 December 1877 anhållit att, sedan

Musikaliska Akademiens nya byggnad dåmera blifvit, i hvad på embetets åtgärd ankomme, afslutad och af Akademien mottagen, godtgörelse måtte i nåder beredas för medel, som embetet utöfver för ändamålet anvisade belopp till bestridande af kostnader för byggnadens uppförande och inmurning af värmeapparat derstädes förskjutit, med 26,566 kronor 54 öre.

Till upplysning i denna fråga har i statsrådsprotokollet erinrats att, efter det på Eders Kongl. Maj:ts framställning Riksdagen beviljat 190,000 riksdaler r:mt till uppförande af byggnad för Musikaliska Akademien och dess läroverk på Kronans tomt n:o 8 i kvarteret Blasieholmen i hufvudstaden, Eders Kongl. Maj:t, efter pröfning af upprättade byggnadsritningar jemte kostnadsförslag, som upptog för sjelfva byggnaden 162,585 r:dr, för värme- och ventilationsapparat 24,000 r:dr samt för gas- och vattenledning 4,106 r:dr, eller tillhopa 190,691 r:dr, medelst nådigt bref den 30 Maj 1873 till efter rättelse fastställt berörda ritningar samt meddelat Öfverintendentsembetet, till hvars disposition byggnadsanslaget ställes för att till dermed afsedda ändamål användas, bemyndigande att, efter samråd med Akademien, vidtaga de jemkningar i afseende på byggnadsplanen, som utan att öka förslagskostnaden kunde vid arbetets utförande finnas lämpliga;

att vidare och sedan Akademien, der åtskilliga anmärkningar gjorts mot de fastställda ritningarna, låtit upprätta och till Öfverintendentsembetet öfverlemnna nya ritningar tillika med två kostnadsförslag, af hvilka det ena upptog de kostnader, som för byggnadens uppförande jemte värmeapparat m. m. enligt de fastställda ritningarna skulle åtgå, efter då mera gällande pris till 221,281 r:dr, och det andra upptog samma kostnader enligt de nya ritningarna till 208,928 r:dr, Öfverintendentsembetet i skrifvelse den 28 April 1874 hos Eders Kongl. Maj:t gjort anmälan härom äfvensom meddelat, att till betäckande af kostnaderna enligt det senare, af embetet förordade förslaget, finnes att tillgå dels det beviljade statsanslaget å 190,000 r:dr och dels influtna medel för sålda uthus å byggnadstomten 3,500 r:dr, eller tillhopa 193,500 r:dr, hvadan en brist uppkomme till belopp af 15,428 r:dr;

att, i enlighet med Öfverintendentsembetets hemställan, Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 12 Juni 1874 gillat de nya byggnadsritningarna och bemyndigat Öfverintendentsembetet att verkställa byggnaden efter sistnämnda ritningar med de jemkningar, som utan byggnadskostnadens ökande kunde af omständigheterna påkallas, samt tillika föreskrifvit att, derest vid anställd entreprenadauktion sig visade, att lägsta antagliga anbudet öfverstege det af Riksdagen beviljade anslag tillsammans med de medel, som eljest kunde vara att för byggnadens uppförande disponera, frågan om anbudets antagande borde underställas Eders Kongl. Maj:ts pröfning;

att Eders Kongl. Maj:t, på Öfverintendentsembetets underdåniga hem-

ställan rörande ett vid entreprenadauktion å byggnadens uppförande gjordt anbud, som med 14,206 r:dr öfversteg för arbetet tillgängliga medel, uti nådigt bref den 21 Augusti 1874 bemyndigat Öfverintendentsembetet att antaga detta anbud;

att nämnda embete, som i underdånigt memorial den 30 November 1875 hemställt dels om beredande af erforderligt fyllnadsanslag till den då pågående nybyggnaden med nyssberörda belopp 14,206 r:dr, och dels om tillökning i den beräknade kostnaden för byggnadens värmeapparat m. m., ytterligare i underdånigt memorial den 30 Maj 1876 anført, hurusom för den till 16,095 kronor då beräknade, i kostnadsförslaget icke upptagna, kostnaden för värme och ventilationsapparatens *inmurande*, tillgång icke, på sätt vid förslaget uppgörande antagits, kunde beredas vare sig af den i samma förslag befintliga utgiftsposten å 7,000 kronor till »diverse oförutsedda utgifter» eller genom uteslutande af något annat i samma förslag beräknadt arbete; i anseende hvartill och då kontrakt redan uppgjorts om en dylik apparat i enlighet med Akademiens förslag, samt åtskilliga i förbindelse dermed stående arbeten blifvit verkställda, Öfverintendentsembetet anhållit om nådigt bemyndigande att, intill dess frågan om betäckande af ofvan omförmälda brist i anslaget för byggnaden kunde vardas af Eders Kongl. Maj:t pröfvad och afgjord, få af under händer varande medel bestrida erforderlig inmuringskostnad för ifrågavarande värmeapparat; samt

att denna framställning angående förskjutande af medel till värmeledningens inmurande blifvit af Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 16 Juni 1876 bifallen; i sammanhang hvarmed Eders Kongl. Maj:t anbefalt Musikaliska akademien att afgifva underdånigt utlåtande, om och i hvad mån Akademien skulle kunna bereda sig tillgång att det beviljade förskottet genom årliga afbetalningar återgälda; och hade Akademien med anledning häraf i underdånig skrifvelse den 14 September 1876 förklarar sig icke kunna uppgifva några för ändamålet användbara tillgångar.

Uti Öfverintendentsembetets förut omförmälda memorial af den 4 December 1877 hade anförts, att kostnaden för värmeapparatens inmurning slutligen uppgått till 18,301 kronor 86 öre, men att den genom detta belopps sammanläggning med förut nämnda 14,206 kronor uppkommande summa af 32,507 kronor 86 öre, som skulle utvisa bristen i anslaget till ifrågavarande byggnad, kunnat genom besparade medel för diverse omkostnader minskas till det belopp, 26,566 kronor 54 öre, om hvars ersättande Öfverintendentsembetet anhöll; och har Eders Kongl. Maj:t, på grund af hvad sålunda förekommit, hos Riksdagen gjort framställning derom att, till *ersättande* af de medel, Öfverintendentsembetet sålunda fått *förskjuta* för *Musikaliska akademiens nybyggnad och inmurning af värmeapparat* derstädes, ett deremot svarande, till

fullt krontal jemnadt belopp af 26,567 kronor måtte varda å extra stat för år 1882 anvisadt.

Under erkännande deraf att en utredning af äldre missförhållanden nu blifvit i hela sin omfattning Riksdagen delgifven, har Riksdagen icke kunnat underlåta att fästa uppmärksamhet på det förfarande, som i detta ärende förut blifvit af vederbörande iakttaget. Då nemligen Riksdagen till äskadt belopp anvisat medel till utförande af en nybyggnad för statens räkning, borde man kunnat förvänta, att icke, utan Riksdagens medgifvande, i afseende å dylik nybyggnad vidtoges ändringar, föranledande så betydligt ökade kostnader, som här varit fallet.

Hvad angår sjelfva den nu föreliggande ersättningsfrågan, motsvarar, enligt hvad ofvan meddelade utredning gifvit vid handen, en del af det äskade beloppet, eller 14,206 kronor, den summa, hvarmed ett vid entreprenadauktion å byggnadens uppförande gjort anbud öfversteg för arbetet tillgängliga medel; och då Eders Kongl. Maj:t redan under den 21 Augusti 1874 bemyndigat Öfverintendentsembetet att antaga nämnda anbud, samt denna regeringshandling lemnats utan anmärkning, har godtgörande af ifrågavarande belopp numera icke synts kunna förvägras, hvadan Riksdagen funnit sig nödgad att bevilja därför erforderliga medel.

Återstoden af den äskade summan, eller i jemnt krontal 12,361 kronor, utgöres af den del af kostnaden för värme- och ventilationsapparatus inmurande, som icke kunnat genom andra besparade medel betäckas. I afseende härå har förekommit, att Eders Kongl. Maj:t visserligen den 16 Juni 1876 bemyndigat Öfverintendentsembetet att *förskjuta* de för ändamålet erforderliga medlen, men i sammanhang dermed anbefalt Musikaliska akademien att afgifva utlåtande, om och i hvad mån Akademien skulle kunna genom årliga afbetalningar återgälda förskottet. Den omständighet, att Akademien år 1876 förklarar sig icke kunna uppgifva några för sådant ändamål användbara tillgångar, har icke synts Riksdagen innebära tillräcklig anledning för staten att nu påtaga sig äfven denna utgift. I afseende å Akademiens förmåga att genom afbetalningar återgälda ifrågavarande förskott kunna till äfventyrs andra förhållanden nu ega rum än år 1876, i hvilket hänseende utredning synes böra åstadkommas, innan Akademien frikallas från dylik skyldighet. Akademien har i underdånig skrifvelse den 28 Maj 1869, i anledning af då väckt fråga om upptagande af ett lån för anskaffande af egen byggnad åt Akademien, uppgifvit att tiden för lånets återbetalande skulle kunna förkortas, bland annat, derigenom att Akademien genom uppförande af egna konserter beredde sig inkomster till fortskyndande af amorteringen; och vill det synas, som om genom anlåtande af en dylik utväg medel för gäldande af nu ifrågavarande, jemförelsevis mindre betydliga belopp skulle

kunna af Akademien anskaffas. Med anledning häraf, och då hinder icke lärer möta att under afvaktan af dylik utredning tills vidare fortfarande såsom förskott balansera nämnda belopp, har Riksdagen ansett några medel till godtgörande deraf icke böra för närvarande beviljas.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning endast i den mån af Riksdagen bifallits, att till gäldande af detta belopp, hvarmed entreprenadsumman för Musikaliska akademiens nybyggnad öfverstigit de för arbetet tillgängliga medel, på extra stat för år 1882 anvisats ett belopp af 14,206 kronor.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

33:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t äskat, har Riksdagen till *institutet för blinda* på extra stat för år 1882 anvisat ett belopp af 21,000 kronor.

34:o. För upprätthållande under år 1882 af undervisningen vid *tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma* har Riksdagen beviljat ett extra anslag för samma år till det af Eders Kongl. Maj:t äskade belopp af 49,200 kronor.

Hospitalsvården.

35:o Till *byggnadsarbeten vid Upsala hospital* har Eders Kongl. Maj:t för år 1882 äskat ett extra anslag af 160,000 kronor, och har Riksdagen det sålunda äskade anslagsbeloppet beviljat.

36:o. På sätt i statsrådsprotokollet meddelats, hade Medicinalstyrelsen uti skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t den 27 September 1880 förnyat sin under den 30 September 1878 gjorda underdåniga framställning om åtgärders vidtagande till uppförande af det nya hospital för mellersta Sverige, hufvudsakligen afsedt för sinnessjuka från Vermlands, Örebro och Skaraborgs län, hvilket hospital, enligt den på Riksdagens begäran år 1874 framlagda fullständiga plan till ordnande af hospitalsväsendet i riket, borde ifrågakomma näst efter nybyggnaden vid Upsala hospital.

Beträffande platsen för det ifrågaställda nya hospitalet, hvilken borde vara någorlunda centralt belägen inom det angifna sjukvårdsdistriktet, nära stad och jernvägsstation, med ymnig vattentillgång och afskildt läge samt i öfrigt lemnande nödigt utrymme för de sjukas sysselsättning med landtmanna-

arbeten, hade förekommit: att särskildt anmodade sakkunniga personer, efter besök på flera föreslagna platser för det blifvande hospitalet, i sitt utlåtande gifvit afgjordt företräde åt egendomen Marieberg å Kristinehamns stads grund; att såväl Medicinalstyrelsen, efter förnyadt öfvervägande och i flera utlåtanden, som ock Öfverintendentsembetet tillstyrkt, att denna egendom borde för ändamålet väljas; att egendomens egare, Häradshöfdingen S. Löwenhielm, erbjudit sig att till staten försälja samma egendom, som vore väl bebyggd och bestode af omkring 330 tunnland jord, hvaraf öfver 63 tunnland vore tomter, åker, äng och planteringsland samt återstoden skog, för en köpeskilling af 85,000 kronor och under vilkor i öfrigt jemlikt förslag till köpekontrakt, bilagdt Medicinalstyrelsens underdåniga skrifvelse i ärendet den 30 September 1878; att Häradshöfdingen Löwenhielm uti en till Öfverintendentsembetet ingifven skrift af den 26 November 1878 förbundit sig att, derest egendomen för det afsedda ändamålet och på förut angifna vilkor inköptes af staten, tillhandahålla kronan jemväl all den till samma egendom gränsande mark, som egdes af Kristinehamns stad, utan någon ersättning, och af det till Mariebergs ego-område angränsande hemmanet Ålskärr i Ölme socken och härad för hospitalsanläggningens ändamålsenliga anordnande behöfliga högst femton tunnland, vare sig åker eller skogsmark, utan annan ersättning än lika stor areal af den närmast intill Kristinehamns jernvägsstation belägna del af Mariebergs skogsmark eller annan till Marieberg hörande mark, som kunde anses för hospitalsanläggningen minst behöflig; att Löwenhielm ytterligare afgifvit tvenne särskilda skriftliga förbindelser af den 16 September och den 1 December 1880, den förra af innehåll, bland annat, att han vidhölle sina förut uppställda köpevilkor samt ytterligare gjorda erbjudanden för underlättande af egendomsköpet, derest slutligt aftal derom träffades inom utgången af instundande Juli månad, samt den senare innehållande, att säljaren, derest berörda köpeaftal komme till stånd förr än den till 9 tunnland $7\frac{3}{28}$ kappland uppskattade skogstrakt, som å alla sidor omgäfvades af Mariebergs egor och af sådan anledning jemväl syntes bära för hospitalsanläggningen inköpas, kunde varda bebyggd, vore villig medgifva att från köpeskillingen för egendomen Marieberg finge afdragas det belopp, hvarmed kostnaden för inköp af nu omförmälda skogstrakt kunde komma att öfverstiga 2,200 kronor.

På grund häraf och med återopande af förut i ärendet anförda skäl, hade Medicinalstyrelsen nu i underdånighet hemställt, det Eders Kongl. Maj:t täcktes af Riksdagen äska såsom extra anslag för år 1882 dels ett belopp af 85,000 kronor till inköp af egendomen Marieberg och dels en summa af 100,000 kronor för påbörjande af en hospitalsbyggnad derstädes.

Då det fullständigt utredda och flere gånger erkända behovet af en

hospitalsanläggning i mellersta Sverige otvifvelaktigt fordrade ett snart afhjelpande, samt bestämmande af plats för den blifvande anläggningen naturligen måste föregå uppgörande af ritningar och kostnadsförslag för hospitalets uppförande; och då de undersökningar, som från olika synpunkter verkstälts af sakkunniga personer, syntes sätta det utom allt tvifvel, att landet Marieberg icke blott vore den jemförelsevis lämpligaste af alla hittills föreslagna platser för det blifvande hospitalet, utan ock uppfylde de skäligen fordringar, man borde hafva på en lokal för en sådan anstalt, har Eders Kongl. Maj:t, som ansett det vara mindre angeläget att till innevarande Riksdag göra framställning om anslag till byggnadens uppförande, då antagligen, äfven sedan platsen blifvit bestämd, icke ringa tid komme att fordras för de åtgärder, som måste föregå sjelfva byggnadsarbetet, nu endast föreslagit Riksdagen att för *inköp* enligt ofvan angifna vilkor af ifrågavarande egendom *Marieberg* till plats för ett *hospital*, hufvudsakligen afsedt för *sirnessjuka från Vermlands, Örebro och Skaraborgs län*, anvisa på extra stat för år 1882 ett belopp af 10,000 kronor, att användas till handpenning å köpeskillingen för nämnda egendom.

Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning har Riksdagen för omförmälda ändamål på extra stat för år 1882 anvisat ett belopp af 10,000 kronor.

37:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen till understöd för år 1882 åt *uppföstringsanstalter för sinnesslöa barn* ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 20,000 kronor, att användas i öfverensstämmelse med samma grunder, som vid beviljandet af sådant anslag för de föregående åren blifvit af Riksdagen godkända.

38:o. I likhet med hvad förut egt rum och på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen för år 1882 beviljat ett extra anslag af 7,500 kronor till upprätthållande af det inom Jerfsö socken i Helsingland inrättade *sjukhem för spetelske*, under vilkor att 4,000 kronor dertill af Gefleborgs läns landsting anvisas för samma år och att spetelske sjuke äfven från andra län varda till vård å anstalten mottagna, så långt utrymmet derstädes kan sådant medgifva.

Diverse anslag.

39:o. I öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1882 anvisat *till svenska fornskriftsällskapet*

2,000 kronor, att utgå under förut stadgade vilkor; och till beredande af religionsvård åt svenske sjömän i utländska hamnar samt åt andre derstädes sig uppehållande landsmän 10,000 kronor.

40:o. I enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t äskat, har Riksdagen utaf det för verkställande af restauration af *domkyrkan* i *Linköping* beviljade anslag på extra stat för år 1882 anvisat ett belopp af 8,000 kronor.

41:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen för tillsyn och vård af *Lifrustkammaren* och dermed förenade samlingar för år 1882 beviljat ett extra anslag till enahanda belopp, som blifvit för innevarande år anvisadt, eller 1,700 kronor.

42:o. I statsrådsprotokollet har meddelats, att sedan den af Filosofie doktorn Artur Hazelius bildade »Skandinavisk-etnografiska samlingen», enligt ett af honom den 18 April 1880 utfärdadt öfverlåtelsebref, blifvit såsom en själfständig anstalt under namn af »Nordiska museet» stäld under en särskild styrelse, »att för all framtid och i alla väsentliga delar orubbad uti Sveriges hufvudstad förvaras, vårdas och förevisas», hade nämnda styrelse i skrifvelse den 27 September nästlidna år anhållit, att åt ifrågavarande museum måtte för år 1882 beredas anslag till enahanda belopp, 11,600 kronor, som för innevarande år funnes anvisadt för Skandinavisk-etnografiska samlingen.

I häröfver afgifvet underdånigt utlåtande hade Vetenskapsakademien förordat berörda ansökning; hvarjemte akademien, med anledning af Kongl. Maj:ts den 28 Maj 1880 Akademien meddelade nådiga befallning i fråga om upprättande af förteckning öfver de föremål i omförmälda museum, hvilka borde anses tillhöra staten, anmält, dels att styrelsen för museet redan tillställt Akademien en tre band omfattande förteckning öfver de föremål, hvilka under åren 1876—1878 blifvit såsom gåfvor till museet öfverlemnade, jemte ett af styrelsen utfärdadt depositionsqvitto, enligt hvilket de sålunda förtecknade föremålen såsom statens egendom fortfarande skulle förvaras i Nordiska museet, dels ock att likartade förteckningar öfver gåfvor under åren 1873—1875 samt 1879 och de fyra första månaderna af år 1880, enligt Hazelii åtagande, skulle, så snart ske kunde, Akademien i behörig ordning tillställas.

På grund af anförda förhållanden har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till *förvarande och vårdande af Nordiska museets samlingar* bevilja för år 1882 ett extra anslag af 11,600 kronor,

I sammanhang med denna nådiga framställning har Riksdagen till pröfning förehått ett inom Riksdagen väckt förslag, att ifrågavarande anslag måtte ökas till 16,000 kronor, i afsigt att dermed måtte beredas tillfälle åt den styrelse, som förvaltade nämnda museum, att till styresmannen lemna ett årligt arfvode af åtminstone 4,000 kronor.

Visserligen hade det varit önskvärdt, att frågan om detta anslags förhöjning i och för det uppgifna ändamålet kunnat af Eders Kongl. Maj:t pröfvas i sammanhang med ärendet i öfrigt, men, då enligt hvad handlingarne utvisat, det Nordiska museets stat icke kunnat uppgöras förr än i slutet af nästlidna år, i följd hvaraf någon framställning om arfvode för museets vårdande icke kunnat hos Eders Kongl. Maj:t inom behörig tid göras, har denna omständighet icke syntts böra utgöra hinder för beviljande af den ifrågasatta anslagsförhöjningen, för så vidt denna kunde anses vara af behofvet påkallad. I detta afseende har förekommit, att några medel icke finnas tillgängliga till aflöning åt den styresman, som, enligt de för museet gällande stadgar, har sig anförtrodd den närmare tillsynen öfver de dyrbara samlingarne, hvilkas ändamålsenliga vård uppenbarligen kräfver trägen möda. Vål har Doktor Hazelius erbjudit sig att utan all ersättning fortfarande bestrida styresmannabefattningen, men tvifvelsutän kan det så mycket mindre anses med billighet öfverensstämmande, att Doktor Hazeli ifrågavarande verksamhet förblifver lönlös, som staten har att tacka hans outtröttliga nit och energi samt oegennyttiga uppoffringar för en högst värderik egendom, i det att omkring en tredjedel af hela museet numera blifvit statens tillhörighet.

Vid sådant förhållande har det syntts vara angeläget att museets styrelse icke förblifver i saknad af medel för ombesörjandet af vården om museet, och har på grund häraf Riksdagen på extra stat för år 1882 anvisat ett belopp af 16,000 kronor, att ställas till styrelsens för Nordiska museet förfogande, för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål.

43:o. Enligt hvad i statsrådsprotokollet meddelats, hade Intendenten vid Naturhistoriska riksmuseets mineralogiska afdelning, Professoren m. m. Friherre Adolf Erik Nordenskiöld hos Eders Kongl. Maj:t underdånigst anhållit, att ett anslag af 50,000 kronor måtte af allmänna medel varda anvisadt för att mot redovisning användas till bestridande af kostnaderna för vetenskaplig bearbetning ej allenast af de naturhistoriska och etnografiska samlingar, hvilka vid den under Friherre Nordenskiölds ledning utförda Vegaexpeditionen blifvit hemförda dels från Asiens nordkust och Berings-sund, dels från de trakter expeditionen besökt, sedan den lemnat Beringsön, såsom

Japan, Labuan, Singapore och Ceylon, utan ock af det rika vetenskapliga materialet af de under expeditionens öfvervintring i det arktiska hafvet anställda utförliga meteorologiska, magnetiska och hydrografiska iakttagelser, geografiska ortbestämmelser och fysiskt-geografiska undersökningar m. m.; och hade Friherre Nordenskiöld, i fråga om det begärda anslaget beviljande, föreslagit det vilkor dervid, att omförmälda samlingar, sedan de blifvit bearbetade och ordnade, skulle af honom öfverlemnas till statens offentliga museer och bibliotek, dock så att det måtte tillåtas honom att af de naturvetenskapliga dupletterna öfverlemna hvad han kunde anse skäligt till någon offentlig institution i det land, Ryssland, hvars kuster expeditionen hufvudsakligen berört och hvars medborgare på ett så kraftigt sätt understött densamma.

Efter det Vetenskapsakademien uti infordradt underdånigt utlåtande förevarande framställning till bifall förordad, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till *vetenskaplig bearbetning af de genom Vega-expeditionen hemförda samlingarna och af de under resan utförda fysikaliska och geografiska observationer* bevilja ett anslag af 50,000 kronor samt deraf anvisa på extra stat för år 1882 ett belopp af 25,000 kronor, att genom Vetenskapsakademien tillhandahållas Friherre Nordenskiöld i mån af behof och mot redovisningsskyldighet samt i öfrigt under de af honom erbjudna vilkor i fråga om samlingarnes öfverlemnande till staten.

På det de vetenskapliga frukterna af den berömda expedition, som under Friherre Nordenskiölds ledning hufvudsakligen af svenske män blifvit bragt till ett lyckligt slut, må kunna fullständigt vinnas, måste, på sätt till statsrådsprotokollet yttrats, naturligtvis det material, som under resan samlats, blifva bearbetadt; och har Riksdagen alltså till ifrågavarande ändamål beviljat ett anslag af 50,000 kronor samt deraf anvisat på extra stat för år 1882 ett belopp af 25,000 kronor, att utgå på sätt och under vilkor Eders Kongl. Maj:t föreslagit.

44:o. Under åttonde hufvudtiteln hafva till ersättande af innevarande Riksdag aumäls följande af *Statskontoret gjorda förskott*, nemligen:

<i>dels</i> resekostnadsersättningar och arfvoden:	
för reglering af presterskapets löner	kronor 318: 66;
till två ledamöter i komitén för döfstummeundervisningens ordnande	» 672: —;
för uppgörande och granskning af förslag till förordning angående presterskapets boställen, äfvensom utgifter för tryckning, häftning m. m. af förslaget	» 15,214: 64;
	Transport kronor 16,205: 30;

	Transport kronor 16,205: 30;
<i>och dels</i> till arrendatorn af Vexjö hospitalsgård förskjuten ränta å belopp, som af Karlskrona—Vexjö jernvägs- bolag erlagts för exproprierad mark från nämnda hospitalsgård	» 697: 30;
	Summa kronor 16,902: 60.

Riksdagen, som härvid ej funnit anledning till erinran, har, i öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, till gäldande af ifrågasvarande, utaf Statskontoret gjorda förskott på extra stat för år 1882 anvisat ett till fullt krontal jemnadt belopp af 16,903 kronor.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 25 April 1881.

*Bil. Litt. A.***Stat för Farmaceutiska institutet.**

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.
En lärare i kemi och farmaci	3,000	1,500	4,500
<i>Ann.</i> Om läraren tillika innehar annan tjänst, minskas lönen med 1,000 kronor.			
En lärare i naturalhistoria och farmakognosi	2,700	1,300	4,000
<i>Ann.</i> Om läraren tillika innehar annan tjänst, minskas lönen med 1,000 kronor.			
Arfvode åt en lärare i fysik	—	—	1,200
» » » författningskunskap	—	—	300
» » assistenter	—	—	1,500
» » föreståndaren	—	—	500
En vaktmästare	650	300	950
<i>Ann.</i> Om vaktmästaren i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, minskas, så länge denna förmån kvarstår, lönen med 150 kronor.			
Laboratorium, instrument, samlingar, böcker	—	—	1,800
Ved, kol, gas, vatten och diverse	—	—	2,000
Hyra till Apotekaresocieteten	—	—	2,600
Summa	—	—	19,350

Litt. B.

riksstatens Åttonde hufvudtitel.

	Anvisning i		Indelning och dermed jem- förlig anvisning, på förslag.				Summa.	
	kontant.		Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
	77,100	—	—	—	—	—	77,100	—
	38,500	—	—	—	—	—	38,500	—
	55,700	—	—	—	—	—	55,700	—
	46,350	—	—	—	—	—	46,350	—
..... 9,818: —								
..... 13: —	9,831	—	148,600	—	347,800	—	506,231	—
	19,159	—	—	—	5,841	—	25,000	—
	22,700	—	—	—	—	—	22,700	—
..... 518,816: —								
..... 4,800: —								
..... 5,000: —	528,616	—	109,600	—	101,400	—	739,616	—
..... 127,700: —								
..... 1,500: —								
institutet 500: —	129,700	—	—	—	—	—	129,700	—
Transport	944,656	—	258,200	—	455,041	—	1,657,897	—

Allmänna läroverken, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande anvisning i kontant	
<i>Tillkommer</i> : För lärares uppflyttning i högre lönegrad enligt gällande grunder.....	
För fortsatt utvidgning af realläroverket i Göteborg.....	
Förhöjning i anslaget till praktisk utbildning af blifvande elemtar-	
Till extra arfvoden åt teckningslärare vid de allmänna läroverken	
ställda grunder	
Högre skolor för qvinlig ungdom	
Högre lärarinneseminarier. Nuvarande anslag	
<i>Tillkommer</i> : För lärares och lärarinnors uppflyttning i högre lönegrad enligt	
grunder	
Pedagogier och folkskolor. Nuvarande anvisning i kontant.....	
Ökas med vederlag åt rektor vid pedagogien i Köping i stället för ett af nämnda	
lönebidrag	
Folkundervisningen:	
Seminarier för folkskolelärares bildande. Nuvarande anslag	
<i>Tillkommer</i> : För lärares uppflyttning i högre lönegrad enligt gällande grunder ...	
Stipendier för seminarie-elever	
Arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer.....	
Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor	
Understöd åt högre folkskolor	
eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>	
Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatte	
<i>slagsanslag</i>	
Lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande	
belopp	
<i>Tillkommer</i> : Förhöjning	
Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jem- förlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Fribeter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	944,656		258,200		455,041		1,657,897	
..... 2,660,878: —								
..... 45,000: —								
..... 8,050: —								
lärare	5,500:							
enligt fast-								
..... 15,000: —	2,734,428		7,320		1,080		2,742,828	
..... 50,000							50,000	
..... 36,000: —								
gällande								
..... 5,000: —	41,000						41,000	
..... 62,620: —								
stad indraget								
..... 57: —	62,677		5,350		5,200		73,227	
..... 255,225: —								
..... 4,500: —	259,725: —							
..... 75,000: —								
..... 85,000: —								
..... 15,000: —								
..... 20,000: —								
..... 454,725: —								
finnar, för-								
..... 12,000: —								
..... 2,282,000: —								
..... 168,000: —	2,450,000: —							
..... 40,000: —								
Transport	2,956,725: —	3,832,761	270,870		461,321		4,564,952	

Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningsskolan, <i>förslagsanslag</i>	
Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna. Nuvarande anslag	
<i>Tillkommer</i> förhöjning	
samt uppföres såsom <i>förslagsanslag</i>	
De tekniska läroverken	
Gymnastiska centralinstitutet	
Medicinalstyrelsen med dithörande stater. Nuvarande anslag	
<i>Tillkommer</i> : För tillämpning af ny stat för Farmaceutiska institutet	
Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen	
Ortopediska institutet	
Veterinärundervisningen	
Vaccinationens befrämjande	
Farsoters och smittosamma sjukdomars botande, <i>förslagsanslag</i>	
Svenska läkaresällskapet	
Svenska akademien	
Vetenskapsakademien	
Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien (deraf 450 kronor <i>reservationsanslag</i>) ..	
Akademien för de fria konsterna (deraf tvenne <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 21,400	
Musikaliska akademien	
Naturhistoriska riksmuseum	
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:	
Allmänna institutet	
Till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döf-	
blinda barn	
Fattigvården i Stockholm och landsorterna	
Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	
Lasarettets underhåll	
Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport 2,956,725: —	3,832,761	—	270,870	—	461,321	—	4,564,952	—
..... 30,000: —								
15,000: —								
10,000: —								
..... 25,000: —	3,011,725	—	—	—	—	—	3,011,725	—
.....	361,500	—	—	—	—	—	361,500	—
.....	37,150	—	—	—	—	—	37,150	—
..... 378,950: —								
..... 10,725: —	389,675	—	—	—	—	—	389,675	—
.....	32,741	—	700	—	—	—	33,441	—
.....	8,250	—	—	—	—	—	8,250	—
.....	47,200	—	—	—	—	—	47,200	—
.....	7,700	—	—	—	—	—	7,700	—
.....	45,000	—	—	—	—	—	45,000	—
.....	3,000	—	—	—	—	—	3,000	—
.....	8,250	—	—	—	—	—	8,250	—
.....	38,480	—	—	—	—	—	38,480	—
.....	27,750	—	—	—	—	—	27,750	—
kronor)	60,800	—	—	—	—	—	60,800	—
.....	44,900	—	—	—	—	—	44,900	—
.....	66,050	—	—	—	—	—	66,050	—
.....								
..... 81,000: —								
stumma och								
..... 50,000: —	131,000	—	—	—	—	—	131,000	—
.....	9,142	—	20	—	440	—	9,602	—
.....	35,000	—	—	—	—	—	35,000	—
.....	35,125	—	12,615	—	6,280	—	54,020	—
.....	450,000	—	—	—	—	—	450,000	—
Transport	8,683,199	—	284,205	—	468,041	—	9,435,445	—

Stora barnhuset i Stockholm
Frimurarebarnhuset
Barnhusen i landsorterna
Kyrkors underhåll
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, <i>reservationsanslag</i>
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>
<i>Tillkommer: För jemnande af hufvudtitelns slutsumma</i>
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jem- förlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Tranport	8,683,199	—	284,205	—	468,041	—	9,435,445	—
	28,750	—	—	—	51,100	—	79,850	—
	2,750	—	—	—	—	—	2,750	—
	6,528	—	217,600	—	29,350	—	29,350	—
	24,000	—	—	—	170,000	—	394,128	—
	51,000	—	—	—	—	—	24,000	—
	1,500	—	—	—	—	—	51,000	—
21,497: —	—	—	—	—	—	—	1,500	—
349: —	21,846	—	—	—	—	—	21,846	—
	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—
Summa	8,834,573	—	501,805	—	718,491	—	10,054,869	—

Bil. Litt. C.**Extra ordinarie anslag under riksstatens Åttonde hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Tillfällig löneförbättring för:		
Domkapitlens expeditioner.....	3,716	—
Riksarkivet:		
Till fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia	3,000	—
Kleresistaten:		
För en kapellpredikantstjenst i Tärendö	1,500	—
Universiteten:		
Till det språkliga seminariet vid universitetet i Upsala ...	3,000:	—
Till det språkliga seminariet vid universitetet i Lund	2,950:	—
Till särskilda observationers anställande vid den astronomiska institutionen i Lund	1,500:	—
Till uppförande af ny universitetsbyggnad i Upsala.....	120,000:	—
Till uppförande af ny universitetsbyggnad i Lund	50,000:	—
	177,450	—
Karolinska mediko-kirurgiska institutet:		
Arfvode åt en amanuens vid gynekologiska kliniken	900	—
Allmänna läroverken:		
Till resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk	6,000:	—
Till arfvoden åt extra lärare	40,000:	—
	46,000	—
Folkundervisningen:		
Till uppförande af en byggnad, innehållande gymnastiksal m. m. för folkskolelärarinneseminariet i Skara	12,000:	—
Till uppförande af nödiga byggnader för folkskolelärarinneseminariet i Falun	30,000:	—
	42,000	—
Transport	274,566	—

	Kronor.	ö.
Transport	274,566	—
De tekniska läroverken:		
Till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor	25,000	—
Medicinalstyrelsen:		
Till anskaffande af ny ångpanna och värmeledning för Farmaceutiska institutet	1,956	—
Veterinärundervisningen:		
Till undervisningens uppehållande vid veterinärrättningen i Skara	12,900	—
Vetenskapsakademien:		
Till underhåll m. m. af den zoologiska stationen vid Kristineberg i Göteborgs län	2,000	—
Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:		
Till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till afföring åt vaktbetjening	4,000: —	—
Till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.	3 200: —	—
Till utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.	2,000: —	9,200
Musikaliska akademien:		
Till godtgörande af förskjutna kostnader för akademiens nya byggnad	14,206	—
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:		
Till institutet för blinda	21,000: —	—
Till uppehållande af undervisningen vid tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma	49,200: —	70 200
Hospitalsvården:		
Till hospitalsbyggnaden i Upsala	160,000: —	—
För inköp af landeriet Marieberg till plats för hospitalsanläggning, till handpenning å köpesumman	10,000: —	—
Till understöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn	20,000: —	—
Till understöd åt det i Jerfsö socken inrättade sjukhem för spetelske	7,500: —	197,500
Transport	607,528	—

		Kronor.	o.
	Transport	607,528	—
Diverse anslag:			
Till svenska fornskriftsällskapet	2,000:	—	
Till beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl. i utländska hamnar	10,000:	—	
Till restauration af domkyrkan i Linköping	8,000:	—	
För tillsyn och vård af lifrustkammarens samlingar	1,700:	—	
Till nordiska museet	16,000:	—	
Till vetenskaplig bearbetning af de genom Vegaexpedi- tionen hemförda samlingar m. m.	25,000:	—	
Till godtgörelse för af Statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, tillhörande denna hufvudtitel	16,903:	—	79,603
	Summa	687,131	—